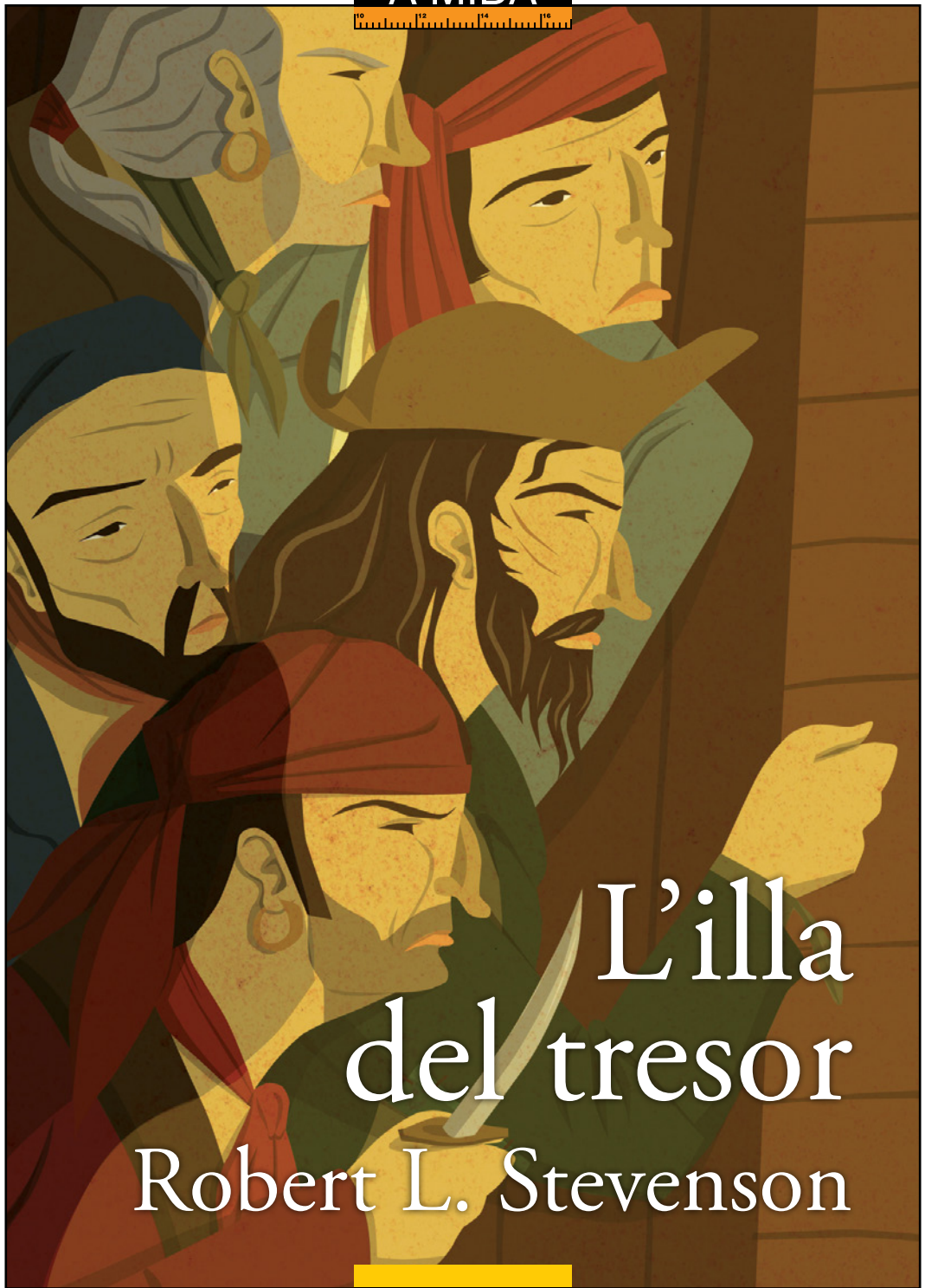


CLÀSSICS
A MIDA



L'illa
del tresor
Robert L. Stevenson

ANAYA



PRIMERA PART
EL VELL
BUCANER

El vell llop de mar arriba a la posada



Per haver-me demanat el senyor Trelawney i el doctor Livesey que pose per escrit tots els detalls relatius a l'illa del Tresor, de principi a fi, amagant-hi només la situació de l'illa, i això perquè no se n'ha tret tot el tresor, agafe la ploma l'any de 17... per a tornar a l'època en què mon pare era el propietari de la posada «Almirall Benbow» i el vell i bronzejat mariner, amb la cara marcada per un colp de sabre, va vindre a allotjar-se davall del nostre sostre.

Ho recorde com si fóra ahir, quan va arribar a la porta de la posada amb passos lents i feixucs, seguit per un carretó de mà amb el seu cofre de mariner. Era un home alt, fort, gros, de pell colrada, amb una cua que li queia sobre els muscles de la bruta casaca blava; les mans, rugoses i plenes de cicatrius, amb les ungles negres i trencades; i la marca d'una estocada, d'un blanc brut i moradenc, que li travessava una galta. El recorde contemplant la cala mentre xiulava, fins que va començar aque-

lla antiga cançó marinera, que més tard cantaria amb tanta freqüència:

*Quinze homes en el cofre del mort...
Io, oh, oh, i una botella de rom!*

amb una veu alta i cascada, que semblava que s'havia afinat i trencat en les barres del cabrestant¹. Aleshores va colpejar la porta i, quan va aparéixer mon pare, va demanar bruscament un got de rom. Se'l va beure lentament, paladejant-lo com si en fóra un entés, mentre continuava mirant els penya-segats.

—Una cala accessible —va dir finalment—; i una taverna ben situada. Hi ve molta gent, amic?

Mon pare li va dir que molt poca, desgraciadament.

—Aleshores —va dir—, aquesta serà la meua cabina. Sóc un home senzill; no necessite més que rom, cansalada i ous, i aquell ixent d'allà dalt per a veure els vaixells. Que com em diuen? Digueu-me capità. Ah, ja veig el que esteu esperant... ací teniu —i va tirar tres o quatre monedes d'or a terra—. Ja m'avisareu quan m'ho haja gastat— va dir, amb l'altivesa d'un capità.

En realitat, a pesar de la roba deteriorada i del parlar vulgar, no tenia l'aspecte d'un simple mariner, sinó que semblava un oficial acostumat a ser obeït.

Normalment era un home silenciós. Passava el dia a la cala o sobre els penya-segats, amb una ullera de llarga vista de metall. A la nit, seia en un racó de la sala, al costat del foc, i bevia rom quasi pur. No tornava quasi mai les salutacions. Cada dia, quan tornava del seu passeig, solia preguntar si algun home

¹ *Cabrestant*: torn d'eix vertical usat en els vaixells per a moure o arrossegar grans pesos mitjançant un cable que s'hi va enrotllant a mesura que gira mogut per la força aplicada a unes barres que s'hi inserixen.



amb aspecte de mariner havia passat pel camí. Al principi, pensàvem que la pregunta es devia al desig de trobar-se amb gent de la seua professió; però després vam començar a adonar-nos que el que desitjava era evitar-la.

Un dia, em va agafar a banda i em va prometre quatre penics de plata cada primer de mes si mantenia «els ulls ben oberts a l'arribada d'un mariner amb una sola cama» i l'avisara quan apareguera. Moltes vegades, quan arribava el principi de mes i li demanava la paga, esbufegava mirant-me fixament; però abans que acabara la setmana semblava que s'ho havia pensat millor, em donava els quatre penics i em repetia les instruccions d'estar atent a un «mariner amb una sola cama».

No cal que us conte com freqüentava els meus somnis aquell personatge. En les nits de tempesta, solia veure'l de mil diabòliques formes distintes. Unes vegades, tenia la cama tallada pel genoll, unes altres pel maluc. A vegades era una criatura monstruosa que no havia tingut mai més d'una cama que li eixia del centre del cos. El pitjor dels malsons era veure'l botar i córrer perseguint-me. Ben cara pagava jo aquella paga mensual amb aquestes abominables imaginacions.

No obstant això, tenia molta menys por del capità que els altres. Hi havia nits en les quals prenia molt més rom del que el seu cap podia suportar. Aleshores acostumava a cantar velles i brutals cançons marineres, alié a tot el món. A vegades, però, demanava una ronda per a tots i obligava l'atemorida clientela a escoltar les seues històries o a corejar les cançons. Ben sovint vaig sentir que la casa s'agitava amb el *Io, oh, oh, i una botella de rom!*, que cantaven tots els veïns temorosos de perdre la vida, cada un més fort que el del costat, per a no fer-se notar.

El que més atemoriria la gent eren les seues històries; històries terrorífiques sobre penjats, tempestes a la mar, l'illa de la

Tortuga i feroços successos i llocs del Carib. Segons la seua pròpia narració, devia haver passat la vida entre els homes més malvats que Déu haja permés mai navegar. I el llenguatge amb què contava aquestes històries escandalitzava els nostres senzills veïns quasi tant com els crims que descrivia. Mon pare sempre deia que allò seria la ruïna de la posada; però jo crec que ens va fer bé. La gent s'espantava en aquells moments, però després els agradava recordar-los: aportaven emoció a la tranquil·la vida rural.

Ara bé, en un cert sentit, sí que va fer el que va poder per arruïnar-nos, ja que es va quedar en la pensió setmana rere setmana, i mes rere mes, de manera que feia temps que s'havia gastat tots els diners que ens havia donat sense que mon pare s'armara de valor per a insistir a demanar-li'n més.

Només una vegada algú li va plantar cara, i això va ser cap al final, quan la salut del meu pobre pare s'havia deteriorat. El doctor Livesey va arribar una vesprada i va visitar el pacient. Es va prendre el sopar lleuger que li va oferir ma mare, i se'n va anar a la sala a fumar-se una pipa fins que li portaren el seu cavall del poble, perquè no teníem estable en la posada. De sobte, el capità va començar a amollar per la boca la seua eterna cançó:

*Quinze homes en el cofre del mort...
Io, oh, oh, i una botella de rom!
El rom i el diable es van emportar la resta...
Io, oh, oh, i una botella de rom!*

Aquella cançó no era nova per a ningú excepte per al doctor Livesey, i vaig observar que no li produïa un efecte agradable. El capità es va anar animant amb la seua pròpia música

fins que va donar un colp sobre la taula; tots sabíem que significava silenci. Totes les veus es van detindre immediatament, excepte la del doctor Livesey que va continuar com abans, parlant clarament i amablement amb el jardiner. El capità se'l va quedar mirant un moment, va donar un altre colp i finalment va esclatar amb un jurament groller:

—Silenci allà, en coberta!

—Us dirigiu a mi, cavaller? —va dir el doctor.

I quan el rufià li va contestar que així era amb un altre rene, va replicar:

—Només us diré una cosa, cavaller, que si continueu bevent rom, el món es veurà prompte lliure d'un miserable canalla!

La fúria del vell mariner va ser terrible. Es va posar dret d'un bot, va traure una navalla i la va obrir i, amb ella en la mà, va amenaçar el doctor de clavar-lo en la paret. El metge no es va immutar i es va dirigir a ell amb el mateix to de veu, prou alt perquè se sentira en tota l'habitació, però completament calmat i ferm:

—Si no guardeu ara mateix la navalla a la butxaca, us promet, pel meu honor, que en la pròxima sessió dels tribunals us faré penjar.

Es van reptar amb la mirada, però prompte el capità es va donar per vençut. Va guardar l'arma i va tornar al seu seient, remugant com un gos apallissat.

—I ara, senyor —va continuar el doctor—, com que ja sé que pel meu districte hi ha solt un individu com vós, podeu comptar que us vigilaré dia i nit. No només sóc metge; també sóc jutge.

Poc després va arribar el cavall a la porta i el doctor Livesey se'n va anar; però el capità es va mantindre tranquil aquella nit i durant les nits següents.



L'illa del tresor és una de les novel·les d'aventures més importants de la literatura universal. La fascinació pels mapes va portar Robert Louis Stevenson, un matí d'estiu del 1881, a escriure unes paraules premonitòries en un d'aquests: **ILLA DEL TRESOR**.

Comença així la gran aventura que viuran el jove Jim Hawkins, el capità Smollett, el doctor Livesey i un cuiner «peculiar», John Silver. Tots ells viatjaran a bord de la *Hispaniola* a la recerca del tresor del capità Flint.

